

Aktuální socioekonomické podmínky a
právní podklady péče o drogově závislé s
VHB a VHC.

Jan Galsky

Cíle terapie

- Subjektivní regrese obtíží nemocného
- **Vymizení nebo suprese replikace viru**
- Normalizace enzymů jaterní cytolýzy
- Histologická regrese zánětu a fibrózy
- Prevence následných stavů, snížení mortality
- **Zabránění šíření infekce**

Epidemické šíření infekcí

- $R = bDC$
- $R > 1$
- b – schopnost šíření
- D – doba trvání infekce, resp. infekčnosti
- C – počet lidí (partnerů) exponovaných

Přenos infekce – biologické podmínky

Infekčnost

Citlivost

Inokulum (koncentrace)

Resistance

Genotyp, fenotyp

– dědičná

– vrozená

– získaná

communicability and virulence   nakažlivost a virulence

Četnost infekcí

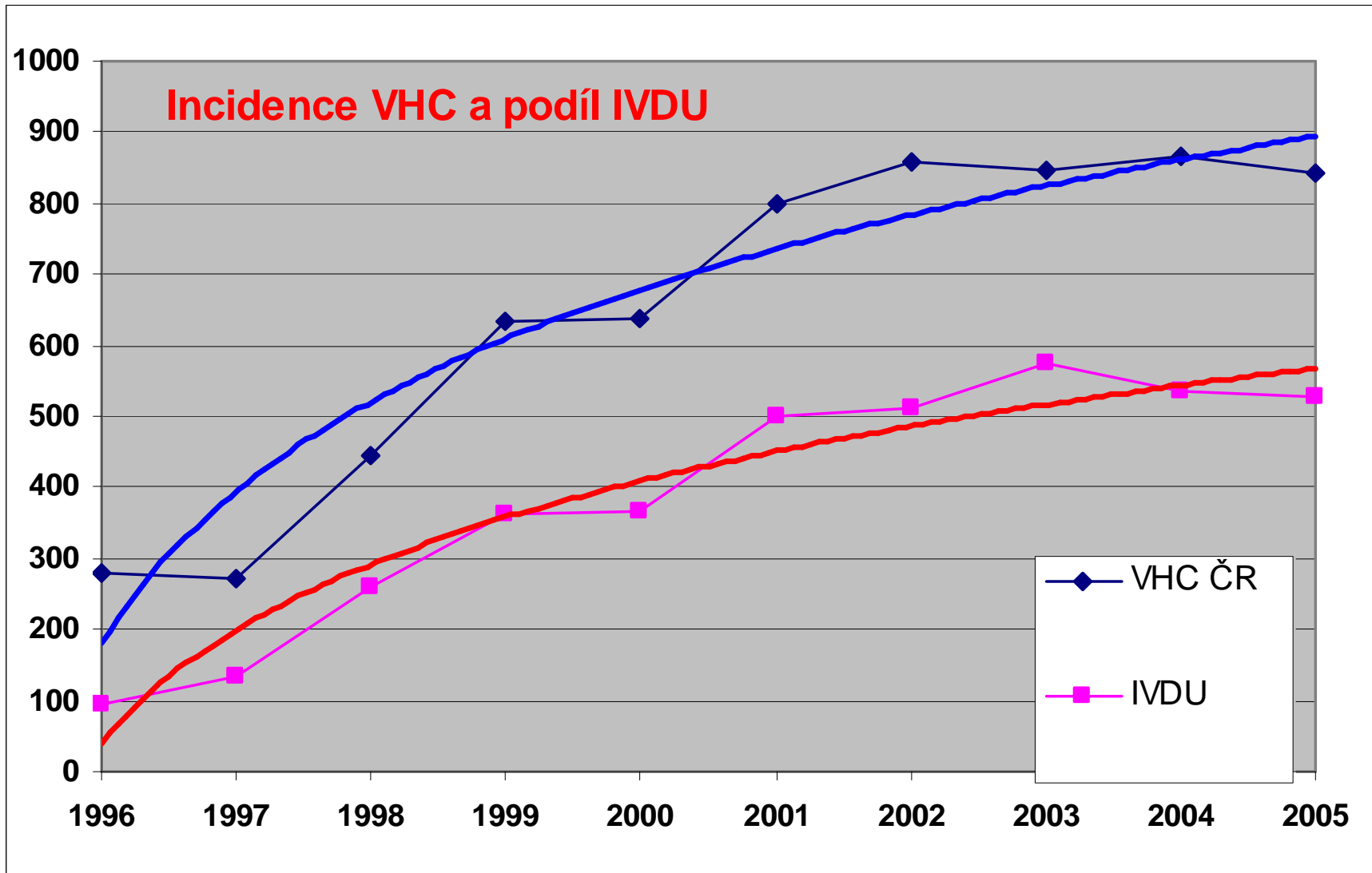
- Cesta aplikace a četnost aplikace
  - p.o., kouření
  - sniffers, snuffers
  - i.v.
- Zvýšení frekvence infekcí
  - neinjekčně 1,8%
  - injekčně
    - 1x/d 3,5%
    - 2x/d 6,1%
    - >x/d 11,4%

Východiska

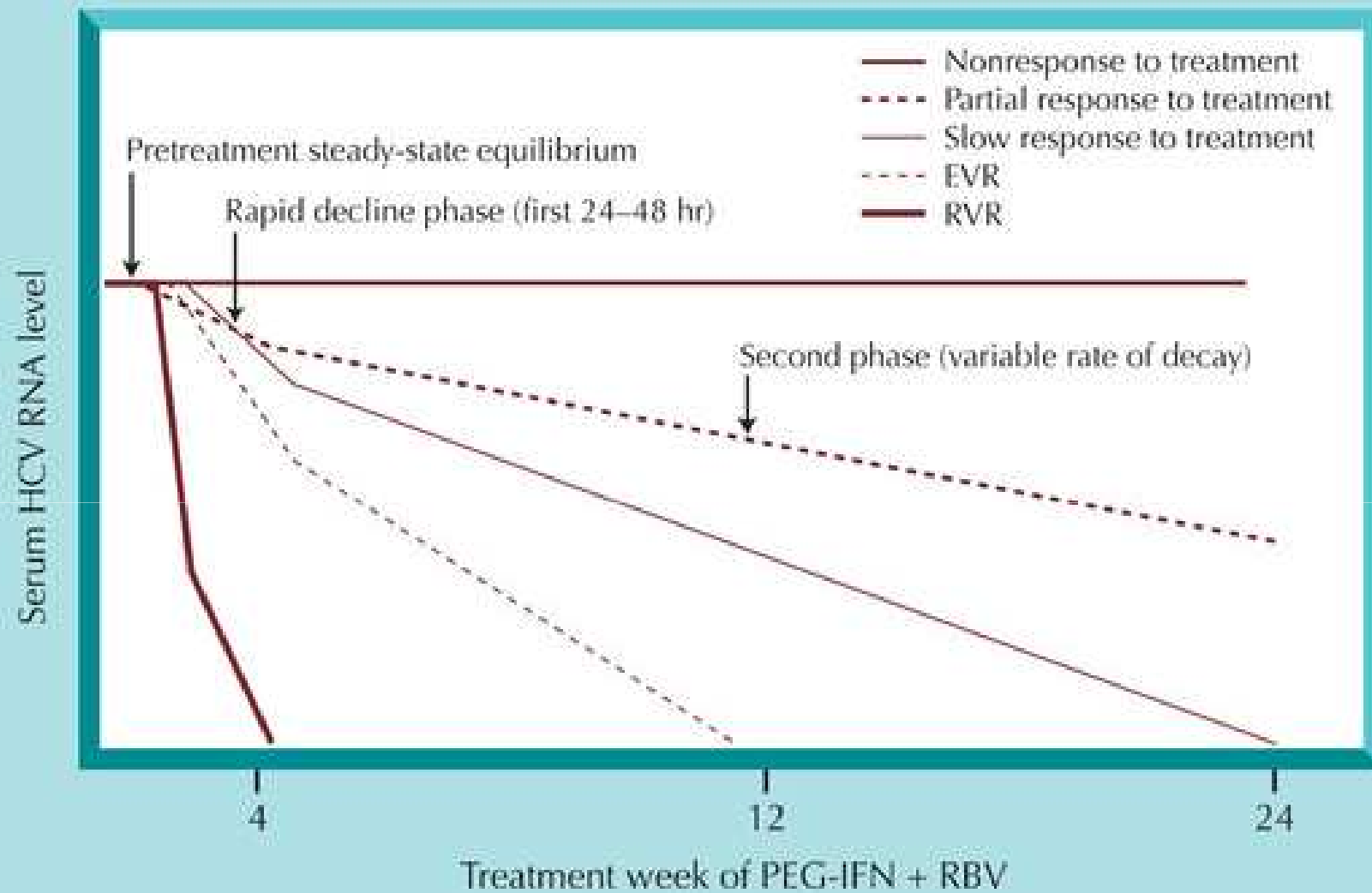
- Imunokompromitace
- Porušení integrity kůže a sliznic
- Kontaminace jinak sterilních míst vlastní mikroflorou
- Kontaminace pomůcek
- Změna chování (rizikové), změna životního stylu (strava, apod.)
- Malhygiena

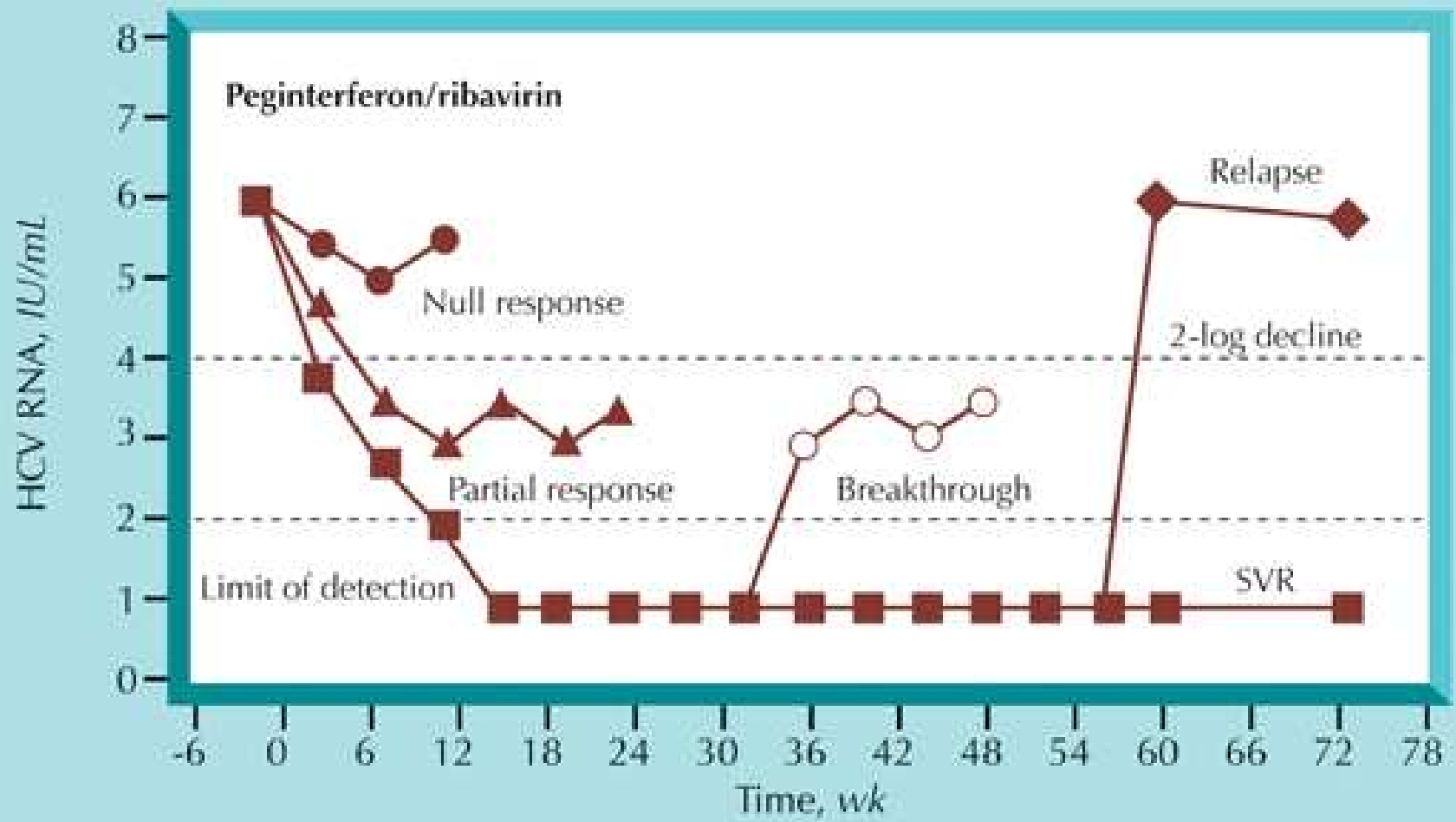
Infekce

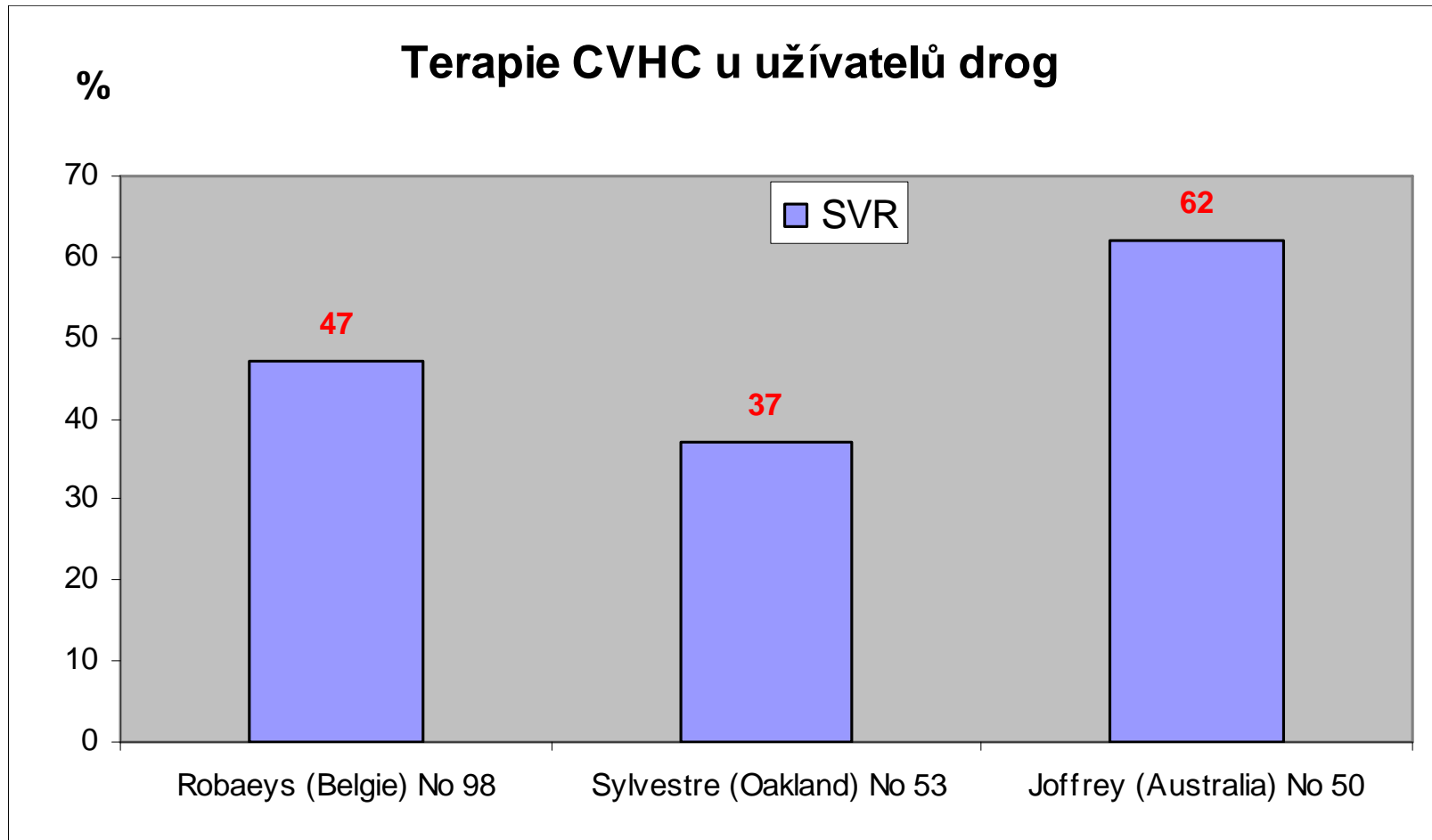
- Infekce kůže a měkkých tkání
- Infekce kostí a kloubů (osteomyelitidy, koleno)
- Endokarditida
- Cévní infekce (trombózy, sklerotizace, tromboflebitidy, a-v píštěle, atd.)
- Plicní postižení (přímé, např. kokain, heroin, infekty)
- **Hepatitidy**
- Abscesy – např. sleziny
- CNS (problematická dg.)
- Oční infekce (např. mykotická endoftalmitida)
- Sexuálně přenosné infekce

Robaey's 21/98

Sylvestre 44/53

Joffrey 18/50

Lex superior derogat legi inferiori

- Listina základních práv a svobod
- Článek 7
  - nedotknutelnost osoby a jejího soukromí je zaručena. Omezení může být jen v případech stanovených zákonem.
- Článek 8
  - Osobní svoboda je zaručena.
  - Zákon stanoví, ve kterých případech může být osoba převzata nebo držena v ústavní zdravotní péči bez svého souhlasu.
- Obecně preference skupiny před jednotlivcem

Úmluva o lidských právech a biomedicíně

- Úmluva na ochranu lidských práv a důstojnosti lidské bytosti v souvislosti s aplikací biologie a medicíny
- Úmluva o lidských právech a biomedicíně 96/2001, Sb., m.s.
  - mezinárodní smlouva
  - aplikační přednost před vnitrostátními předpisy
  - minimální standard ochrany práv pacienta
  - interpretační význam, obecná ustanovení
  - přímá aplikovatelnost zakotvených práv
    - **omezení výkonu práv pouze zákonem, nezbytné v zájmu ochrany a bezpečnosti občanů**

Legislativní pilíře ve zdravotnictví

- Zákon č.20/1966 Sb., o péči o zdraví lidu
- Zákon č.48/1997 Sb., o veřejném zdravotním pojištění
- Zákon 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví
- Zákon č.160/1992 Sb., o zdravotní péči v nestátních zdravotnických zařízeních

-
- Národní strategie protidrogové politiky na období 2007-2009
  - Akční plán
    - Vypracován na základě usnesení vlády č.880/2005
    - Schválen usnesením vlády 845/2007
  - Standard pro léčbu virových hepatitid u uživatelů drog
www.mzcr.cz/Odbornik/Pages/891-vestnik-72008.html

Legislativa

- **§ 45, 64 (povinnost fyzických osob), 67 (protiepidemická opatření v ohnisku), 69 (mimořádná opatření), 70 (povinnost léčení), atd.**

Opatření proti šíření infekčních onemocnění fyzickými osobami, které vylučují choroboplodné zárodky (§ 53)

(1) Fyzické osoby po nákaze vyvolané virem lidského imunodeficitu, fyzické osoby vylučující choroboplodné zárodky břišního tyfu a paratyfu a fyzické osoby s chronickým onemocněním virovým zánětem jater B a C, pokud jim nebo jejich zákonným zástupcům byla tato skutečnost lékařem sdělena (dále jen "nosiči"), jsou povinny

a) podrobit se léčení, lékařskému dohledu, potřebnému laboratornímu vyšetření a dalším protiepidemickým opatřením; povinnost podrobit se léčení se nevztahuje na fyzickou osobu po nákaze vyvolané virem lidského imunodeficitu ve stavu těžkého onemocnění,

b) dodržovat poučení lékaře o ochraně jiných fyzických osob před přenosem infekčního onemocnění, jehož jsou nosiči,

Legislativa

c) nevykonávat činnosti, při nichž by vzhledem ke svému nosičství ohrožovaly zdraví jiných fyzických osob,

d) informovat lékaře před vyšetřovacím nebo léčebným výkonem a při přijetí do ústavní péče o svém nosičství; pokud má nosič poruchu vědomí, učiní tak ihned, jakmile mu to jeho zdravotní stav umožňuje,

e) sdělit své nosičství při přijetí do zařízení sociální péče,

f) oznamovat praktickému lékaři, který je registruje, 11) osobní údaje (jméno, příjmení, datum narození, místo trvalého a přechodného pobytu), údaje o zaměstnání a změny v těchto údajích.

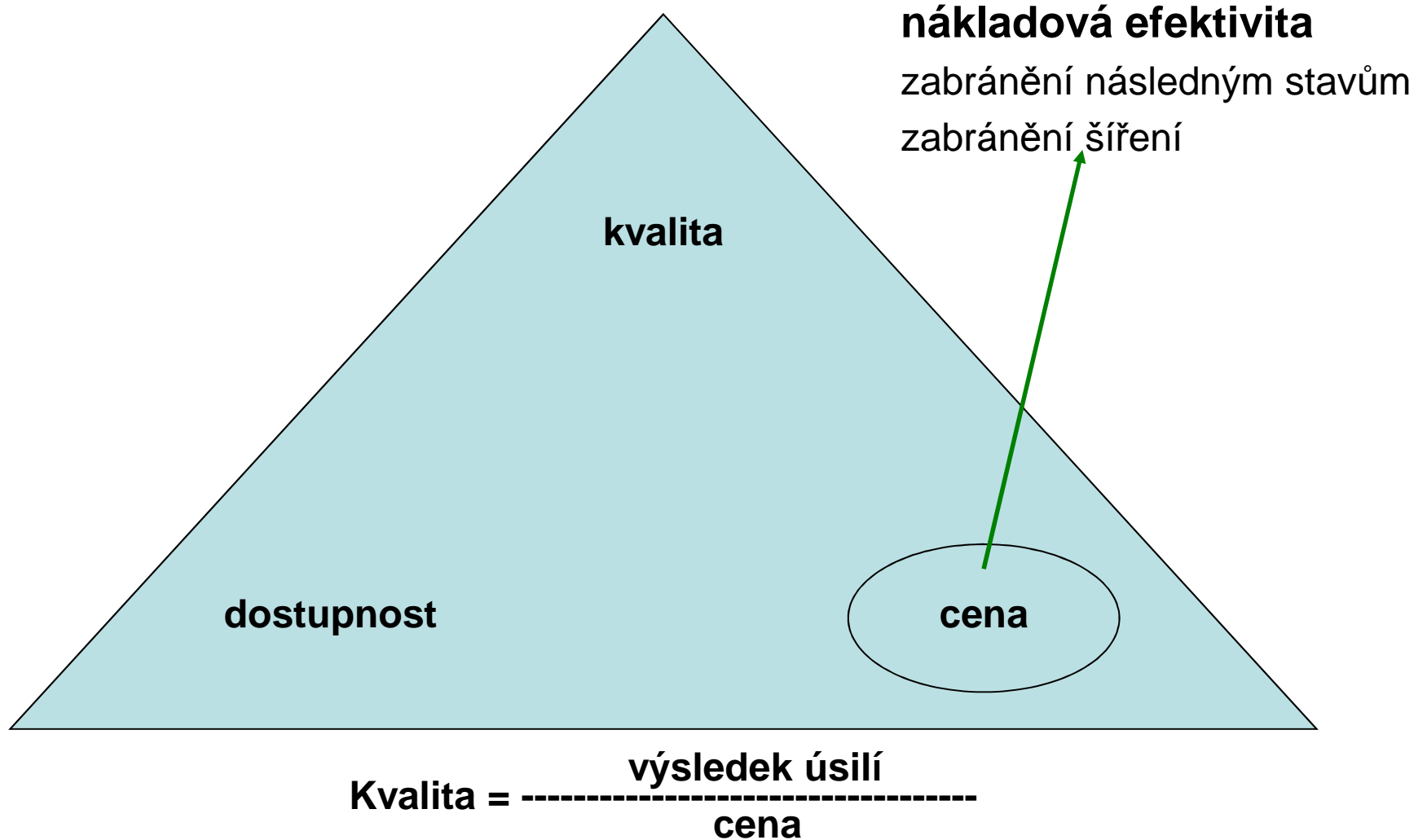
Problémy naplnění

- Epidemiologická situace
  - ohnisko nákazy, rezervoár viru
- Adherence, kontraindikace, nežádoucí účinky, non-respondéři
- Laická a odborná veřejnost, logistika
- Dostupnost diagnostiky a léčby, DP
- Právní problematika
- Ekonomika
- Úhrada ze ZP (není právně relevantní odmítnutí péče)

Adherence

- Non-adherence k terapii je nejdůležitější faktor spojený se selháním léčby, relapsem, s komplikacemi, zvyšující se invaliditou a předčasnou smrtí!
- Pacient musí být vlastním manažérem, aby naplnil podmínky adherence, musí sám rozpoznat důležitost terapie, nestačí pouze důvěra v lékaře!

Nic není zadarmo!

Organizační schéma s jedním poskytovatelem

poskytovatel – ošetřující lékař ↔ pacient

tým

adiktolog
psychiatr

konsiliární
lékaři

ošetřovatelský
personál

sociální
služby

zaměstnavatel

neziskové
organizace

cure, care, secrecy, support